ЗМІСТ

Перезавантаження почуттів

КУПИТИ

Переглянути та купити книгу на **ridmi.ua**

Про книгу

Випадок чи доля змусили п’ятдесятирічного журналіста-вдівця Леонардо Ґвер’єрі з його блискучим минулим та непевним майбутнім зустрітися із Мартіном Рошаром, тихим, замкненим у собі хлопчиною-сиротою, який самотньо намагається ужитися із власними проблемами? Леонардо та Мартін — зовсім не схожі ні за походженням, ні за віком, але в обох нелегка вдача. У Мартіна синдром Асперґера. І от Леонардо приймає несподіване рішення — покинути Мілан і перебратися до глухого, віддаленого місця посеред лісів та долин П’ємонтських Альп. Саме там, у тиші гір, спостерігаючи за хмарами у небі та доглядаючи за тваринами на пасовищах, хлопець віднайде самого себе, а його названий батько — втрачену душевну рівновагу. Дуже світла поліфонічна історія, сповнена людяності та чутливості — про зміни, батьківство, юність, дорослішання, де батько й син приходять до розуміння самих себе через спілкування із природою, відродивши в душах найголовніші невмирущі цінності: простоту та красу. “У повісті Фаджані гори перетворюються на місце, де прихований голос почуттів м’яко відбивається луною густими лісами та засніженими долинами” Джулія Чарапіка “Il Messaggero” “Неймовірно вдала робота: щира і сповнена почуттів у найкращому сенсі” Б’янка Ґаравеллі “Avvenire” “Дуже правдива історія, де тісно переплітаються любов, надії та мрії; заслуговує на уважне читання” “Gioia”

ФРАНКО ФАДЖАНІ

ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ ПОЧУТТІВ

роман

Переклад Любові Котляр

Questo libro é stato tradotto grazie ad un contributo alla traduzione assegnato dal Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale Italiano

Видання твору українською мовою здійснено за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ та міжнародного співробітництва Італії

Franco Faggiani

LA MANUTENZIONE DEI SENSI

Fazi Editore

Франко Фаджані

ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ ПОЧУТТІВ

З італійської переклала
Любов Котляр

ВИДАВНИЦТВО АНЕТТИ АНТОНЕНКО
ЛЬВІВ

УДК 811.131.1
Ф-15

Франко Фаджані
ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ ПОЧУТТІВ
Роман
З італійської переклала Любов Котляр

Перекладено за виданням:
Franco Faggiani
La manutenzione dei sensi
© Published by arrangement with Loredana Rotundo Literary Agency
© 2018 Fazi Editore srl
Via Isonzo 42, Roma
Tutti i diritti riservati
ISBN 978-88-9325-353-6
www.fazieditore.it

Випадок чи доля змусили п'ятдесятирічного журналіста-вдівця Леонардо Ґвер'єрі з його блискучим минулим та непевним майбутнім зустрітися із Мартіном Рошаром, тихим, замкненим у собі хлопчиною-сиротою, який самотньо намагається ужитися із власними проблемами? Леонардо та Мартін — зовсім не схожі ні за походженням, ні за віком, але в обох нелегка вдача. У Мартіна синдром Асперґера. І от Леонардо приймає несподіване рішення — покинути Мілан і перебратися до глухого, віддаленого місця посеред лісів та долин П'ємонтських Альп.

Саме там, у тиші гір, спостерігаючи за хмарами у небі та доглядаючи за тваринами на пасовищах, хлопець віднайде самого себе, а його названий батько — втрачену душевну рівновагу.

Дуже світла поліфонічна історія, сповнена людяності та чутливості — про зміни, батьківство, юність, дорослішання, де батько й син приходять до розуміння самих себе через спілкування із природою, відродивши в душах найголовніші невмирущі цінності: простоту та красу.

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко».**

Copyright ©2018 Fazi Editore srl
Published by arrangement with
Loredana Rotundo Literary Agency
© Любов Котляр, український переклад, 2021
© «Видавництво Анетти Антоненко», 2021

ISBN 978-617-7654-70-3

1

Він стояв переді мною у білосніжному халаті, у шкіряних, до блиску начищених черевиках, модних круглих окулярах і з офісною папкою в руках. Кілька хвилин вдавав, що уважно вивчає очима якийсь аркуш, і нарешті з награним відтінком смутку в голосі видав діагноз, а точніше — вирок:

— Пане Ґвер'єрі… на жаль, бензонасос…

Тут він зробив скорботну паузу. Не вистачало тільки, щоб додав «наказав довго жити», — і була б картина олією.

Результат: доведеться повністю міняти паливну систему і розпрощатися із значною сумою, видавши її з уже й так схудлого гаманця.

— Тут принаймні на тиждень роботи, пане Ґвер'єрі, — пробурмотів він улесливо.

Принаймні на тиждень?! Та зніми з себе отой халат головлікаря, зітри вираз професореняти з обличчя, закачай рукава і йди працюй! Який іще тиждень!

Так я подумав про себе.

— Добре, — промовив уголос, — а сервісну машину дасте на цей час?

— Мені дуже шкода, але всі наші авто зараз на виїзді. Можемо запропонувати прокат за пільговим тарифом, враховуючи ситуацію.

— Та ні, дякую, походжу пішки. Кажуть, піднімає настрій.

А щоб їх там підкинуло та не вловило, всіх тих японців разом із їхніми машинами!

Таке тривале і гармонійне співіснування, двісті сімдесят тисяч на спідометрі без єдиного серйозного пошкодження! І от нарешті мій старенький «Ніссан» без найменшого по-

передження покинув мене напризволяще. Ясно, що рано чи пізно таке мало статися, але тільки не сьогодні! Першим поривом було побити його молотком і лишити прямо там, на вокзалі, під деревами, щоб дрозди, які тисячами ночували на розлогих платанах, засрали його до самого даху. Включно з колесами і номером. І кінець справі!

Та врешті я вирішив, що все одно від'їжджаю, а тому зайшов до першої автомайстерні, яка трапилася мені на дорозі, і попросив відвезти машину до фірмового автосервісу.

**

А ще мене вибісили придурки з «Канесси» — агенції, яка займалася переїздом, — «у вас на службі з 1927 року!». Куди там! Я майже бігцем повернувся додому, спітнілий і засмиканий від купи справ, які треба було владнати. Мартін спав на рогожці, розстеленій на підлозі, бо меблів уже не залишилося. За ним без особливої охоти приглядала донька консьєржки: просто сиділа на табуретці, яку вона притягла сюди знизу з кімнати чергового. Я застав її за тим, що вона бавилася з моїм мобільним, якого я легковажно покинув на одній із двадцяти коробок з книгами — останніми, що їх треба було перевезти разом із небагатьма речами, які ще валялися тут і там у порожніх кімнатах.

Але вона навіть не подумала зніяковіти через те, що читала мої приватні повідомлення. Мені знадобилося кілька хвилин, щоб опанувати себе і відмовитися від бажання накричати ще й на неї. Хай вона ще мала й зелена, але вже пхає носа у чужі справи як доросла!

— Подзвонили, от я і відповіла, — промовила вона байдуже, простягуючи телефона, екран якого було засмальцьовано численними відбитками її пальців.

— Авжеж, так воно й було! І хто дзвонив?

— Оті, від перевізника. Сказали, що у них там щось сталося, а тому трішки затримуються.

А хай їм грець, тепер іще водії й вантажники! Терпіти не можу, коли хтось сам призначає час, а потім запізнюється без будь-якої вагомої причини! Звичайно, я мав уже звикнути, адже у нашому сучасному і суперділовому Мілані справжніх професіоналів, пунктуальних у часі, у роботі, в оплаті мені доводилося зустрічати так мало, що на пальцях можна порахувати! А ще називається «ефективний мегаполіс»! Яка там у дідька ефективність?!

Хоча в усій цій історії з переїздом, треба визнати, я сам винен. Протягом останніх п'ятнадцяти років я принаймні тричі міняв місце проживання, завжди звертаючись до тих недоумків, через давню дружбу, що пов'язувала мого батька з великим логістом-командором Канессою, і щоразу одна й та сама музика. Не те щоб півгодини затримки, йшлося про кілька годин, а то й півдня.

На щастя, то була вже остання ходка вантажівки, після чого все нарешті закінчилось би. Принаймні тут, у цьому місці, яке дало мені так багато в житті, але ще більше забрало.

Квартиру я продав, продав і ті цінні картини, які у мене були, і більшу частину антикварних меблів, що їх протягом років підбирав із такою старанністю і любов'ю. Гардероби, важкі книжкові шафи і кухонні меблі я подарував Інститутові Пресвятої Марії Помічниці Християн, куди К'яра, моя дружина, а згодом і Ніна, наша донька, часто ходили як волонтерки. Щоб забрати і вивезти подароване взятим напрокат фургоном, явилися дві черниці із закоченими по ліктя рукавами, спритні й сильні, як портові докери. Можливо, треба було їх покликати для перевезення тих речей, що залишилися. Куди до них славнозвісній «Канессі»!

Минали хвилини за хвилинами (на щастя, Мартін і далі спав, що було одним із його основних занять), і в моєму

ментальному словнику наростав перелік образ і лайок, які я збирався вилити на персонал аґенції з переїзду. Коротко кажучи, день видався напружений. Але коли через три з половиною години у двері подзвонили і переді мною постали двоє оскаженілих йолопів, зустрів я їх досить чемно.

— Вибачайте, шефе, але на Південній об'їзній стільки пробок! — спробував виправдатися той, що скидався на Івана Грозного.

— Нічого, хлопці, я добре знаю, який рух і пробки на об'їзній… Шкода, що не можу навіть запропонувати вам каву, все запаковано.

— Та ми щойно випили, шефе, — бовкнув другий, менший на зріст за «Івана», але накачаніший і так густо вкритий наколками, що я аж рота роззявив. Ніколи не бачив такого, навіть коли задля надання собі мужнішого вигляду ходив тренуватися до елітного боксерського клубу, — того, що біля Брами Вікторії.

Поки вони зносили донизу коробки з книгами і комп'ютери, люстри та решту речей, які не змогли запхати до вантажівки у попередню ходку, я розбудив Мартіна, замотав його у рогожку, як котика у кошик з моточками шерсті.

— Тримайся, Марті, нарешті скоро вирушимо. Від завтра — нове життя. Задоволений?

Він несподівано широко розплющив очі (він завжди так робив, коли прокидався), ніби той, хто проспав дуже важливу зустріч. Не відповів, а лише втупився поглядом кудись мені за спину, в порожню кімнату.

**

Не минуло й години, і двоє вантажників з «Канесси» завантажили все.

Я дав їм п'ятдесят євро чайових.

— Хлопці, можна вас попросити про велику послугу?

— Кажіть, пане, — «Іван» підвищив мене до «пана», побачивши другу банкноту номіналом п'ятдесят євро, яку я м'яв між пальцями. А його напарник тим часом приглядався до Мартіна, який тихесенько зайшов до кімнати, що багато років була моїм робочим кабінетом.

— Можливо, у вас і для нас двох місце знайдеться? У мене зламалася машина, так що ми залишися без транспорту. Звичайно, можна було б поїхати потягом, а потім взяти напрокат автівку, але так ми до ночі їхатимемо і…

— Та який потяг, що ви, нема питань! — відповів татуйований і досить хижо вихопив у мене з руки другу банкноту. — В кабіні на всіх місця вистачить. Але ви пригляньте за своїм хлоп'ям! Таке воно у вас худе, якщо залізе між сидіннями, ви його більше не знайдете.

У той час, як гроші зникали у кишені сорочки молодика, я поглядав на Мартіна, як той ледве ворухнув губами. Можливо, хотів щось сказати у відповідь, але обмежився тим, що почав легенько похитуватися і ворушити руками на знак незгоди.

Незважаючи на тверде переконання, що з цими двома треба поводитися інакше, щоб знали, хто тут командує, я із самого початку розмовляв з ними чемно і привітно, тому що вже як тільки вони подзвонили у двері, мені спало на думку попросити їх підвезти нас. Хоча, звісно, оті три з половиною години запізнення, подорож завдовжки двісті з гаком кілометрів на слимаковій швидкості, до того ж із зупинками для заправки і кави по дорозі, напружений трафік вечора п'ятниці, тобто з пробками на об'їзній, дорожніми роботами на швидкісній, вантажівками попереду і позаду на міжрегіональній, і нарешті, відрізок провінційної дороги з такою кількістю поворотів та підйомів, що й всюдиходу мало б не здалося, — всі оці непередбачені затримки вибивали нас із графіку. Якщо все піде добре,

ми прибудемо до місця призначення пізно ввечері, до цього слід додати час на розвантаження речей на маленькому складі, який я винайняв неподалік від нашої нової домівки. Наш будинок розташовувався на невеличкому, порослому лісом узвишші, куди, як показали попередні ходки, вантажівки «Канесси» не могли піднятися. Ґрунтова дорога, яка починалася на центральній площі маленького селища внизу і потім губилася в полях неподалік від нашої домівки, здиралася догори під гострим кутом і приховувала численні ями й вибоїни. Тобто ми прибули б занадто пізно, щоб приготувати вечерю і якось влаштуватися на ніч у відлюдному місці, що так відрізнялося від нашого попереднього житла.

Коли ми нарешті всілися до кабіни, затиснуті між двома здоровилами, від яких тхнуло потом і дешевим тютюном, я негайно зателефонував Даніеле Бермонду і попросив залишити нам щось на вечерю і приготувати два ліжка у найтеплішій кімнаті його оселі, пристосованої для агротуризму. Принаймні якась утіха наприкінці гидкого як для середини травня дня, що мав бути щасливим.

Більша частина рішень, прийнятих мною протягом перших п'ятдесяти років, зазвичай часто і швидко змінювалися новими, які часто й густо суперечили попереднім. Але деякі мені таки вдавалося реалізувати на практиці, як, наприклад, купівлю напівзаваленої сільської хатини, про яку так мріяла К'яра.

Я вирішив придбати те, що залишалося від старої байти*, після безсонної ночі, коли так і не стулив очей від думок про майбутнє і майже зблідлих спогадів, які виринали

* Байта — невелика гірська хатина у Центральних та Західних Альпах, яка використовується як житло, стайня для тварин, робоче приміщення для переробки молока, птиці та іншої сировини, сінник, місце для зберігання дров та інших сільськогосподарських продуктів.

з глибин машини часу, що чомусь завжди відправляє нас тільки назад, куди кличе пам'ять. Довелося визнати: наше наступне життя у Мілані — моє і Мартіна — стало неможливим. Замість того, щоб протікати плавно, воно закручувалося у спіралі, все тугіші й загрозливіші, віщуючи неминучу бурю.

За тиждень я розшукав власника старої байти — вісімдесятирічного пастуха, який жив у компанії двох котів і прирученого дрозда в селищі під назвою Фенілс, неподалік від перевалу Чезана Торінезе, — і виклав свою пропозицію. Всього кілька десятків тисяч євро, але всією сумою і відразу. Той відповів, що порадиться з дітьми, які виїхали до Франції, а потім мені передзвонить. Так я залишився чекати з певною часткою нетерпіння в душі.

Залишки будівлі містилися у відлюдному місці посеред гірських полонин, що належали комуні Чезана Торінезе, у горах П'ємонту, які далі на захід спускалися у напрямку Франції. Коли ми з К'ярою вперше побачили те місце у передвечірньому світлі, яскравому, як на полотнах фламандців, і тривожному в очікуванні першого осіннього снігу, добратися туди можна було лише пішки. Будівля з похиленим з одного боку листовим дахом усередині вже мала сліди занедбання, але периметральні стіни ще залишалися міцними. Прямо перед нею на південний захід простиралося пасовище, позаду піднімався ліс і пологий схил, які захищали житло від холодних північних вітрів. Обабіч і попереду — відкриті оку поля й пасовища, порослі хіба що поодинокими кущами чорниці та ялівцю. Чудове розташування у сонячному і захищеному від вітрів місці, на висоті майже двох тисяч метрів над рівнем моря. Старі гірські жителі знали, де будувати!

Згодом неподалік від байти проклали ґрунтову дорогу для сільськогосподарської техніки та позашляховиків, що

навесні вирушали до високогірних альпійських пасовищ, якщо трава була густа і пастухи гнали худобу на літній випас. Та дорога аж ніяк не порушила чарівності місця.

— Як би гарно було провести другу частину життя отут! — мріяла К'яра щоразу, коли ми під час наших гірських прогулянок опинялися у тих місцях. Ми ходили перевіряти, чи там і надалі панує безлад; таким чином, нікому не спало б на думку заглядатися на ту байту. Кілька разів, помітивши сліди людської присутності навколо, хвилювалися. «Хтось таки поцупить її у нас із-під носа», — зітхала К'яра, але потім виявлялося, що йшлося лише про пікнік або про те, що хтось украв поламану балку на дрова або ще для чогось.

Так усе починалося: спершу як гра. Але поступово думка перебратися туди із порожньої, легковажної вигадки, яка так і залишається на поверхні, не торкаючись душі, пустила в ній розлоге коріння. Ніби коріння кульбаби, що яскраво-жовтими барвами фарбувала поля навколо.

Одного дня К'яра, спершу майже нишком від мене поговоривши з місцевими, показала мені проект реконструкції, який передбачав відбудову байти зі зберіганням її попередньої площі й архітектурного стилю. Показала з гордістю та ентузіазмом, але я, хоча й розділяв її мрії, швиденько обрубав ту затію в корені, надавши незаперечні докази: перш ніж їхати у ті гори чи ще кудись, нам слід закріпитися професійно, подбати про Ніну і по-справжньому спрямувати її у самостійне життя.

Протягом наступних років, аж поки я не купив будинок, навіть несучі стіни почали розсипатися, деякі тріщини розширились, а вся будівля ще більше стала нагадувати купу каміння й дерева, почорнілого від ударів блискавок і промоклого від злив.

Коли власник байти зателефонував, щоб повідомити про згоду, я негайно рвонув до нього з усією сумою живими

грошима; його діти очам своїм не повірили, побачивши на покритому клейонкою кухонному столі всі ті стосики банкнот, які можна було відразу розподілити між собою. Ніяких тобі кредитів і часткових виплат. Усе, що від них вимагалося, — поставити кілька нерозбірливих закарлючок на юридичному документі.

Значно важче було перетворити оті розвалини на справжнє житло — надійне, затишне, достатньо велике для зручного життя і роботи. Ситуацію з фінансами мені вдалося владнати. Я продав свою міланську квартиру за суму, яка значно перевищила мої найсміливіші сподівання. А от трикімнатку якраз біля лижного курорту Віалаттеа, яку К'яра успадкувала від батьків, я вирішив залишити і здав одній родині з Генуї, закоханій у лижний спорт і зимові екскурсії. За допомогою отриманих коштів я зміг без особливих жертв та ускладнень зайнятися своєю новою діяльністю: незалежного письменника-видавця. Окрім того, одержані з орендної плати гроші зможуть у майбутньому служити рятувальним колом Ніні, а можливо — і Мартіну.

Певну суму я отримав з однієї страховки, яку знайшов випадково, розбираючи папери К'яри. Спершу я збирався викинути все, не дивлячись, але врешті стало шкода, адже там були її перші архітектурні проекти та креслення — до того, як вона почала робити їх на комп'ютері. Але тримати їх удома не мало сенсу, це означало б тільки підживлювати згадки про особу і про час, яких уже не повернути. Так, перебираючи ті креслення й нотатки, я знайшов одну з тих страховок, які банк автоматично виплачував протягом двох десятків років і про яку я геть забув. Таким чином там назбиралося майже 75 тисяч євро. Як прийшли, так і пішли.

Я відразу відправив їх на рахунок одного молодого туринського архітектора, з яким познайомився випадково у лощині над Сестрієре під час весняної самотньої тижневої

відпустки, коли у Мілані ще була Ніна і приглядала за Мартіном. Сталося це на маленькій поляні, повз яку проходив мій маршрут, де він — бородатий чолов'яга із зовнішністю лісника — разом із помічником будував бівуак із щойно очищених від кори свіжозрубаних колод — золотавих, із легеньким запахом моху, смоли й таніну. У нас відразу зав'язалася розмова, прямо там, на краю галявини. Потім він запросив мене до невеличкої корчми на кухоль пива, розповідав про свою пристрасть: будувати дерев'яні будинки за старими технікам й традиціями.

Його розповідь справила на мене враження. Так, ставши законним власником руїн, я надіслав йому проект К'яри. Будинок мав бути традиційним, у старому стилі, зовні й усередині. Кімнати невеликі, стеля низька, вікна маленькі, щоб запобігти втраті тепла. Тільки дві великих — аж занадто! — кімнати. Тут я стояв на своєму. Мій кабінет на першому поверсі з великим — здоровенним! — вікном, яке виходило на ліс. І спальня Мартіна поверхом вище, з окремим входом і суміжною кімнаткою, де він міг би тримати — а якщо точніше, я так і сказав, звалювати! — увесь його безцінний мотлох. Тобто дві автономні республіки, хоча й під одним дахом.

Мінімальна — навіть спартанська! — обстановка, як то буває у гірських хатинах. Мій письмовий стіл мав бути зроблений із частин старих дверей занедбаних байт. Я якось наткнувся на них, звалених під навісом одного курника, призначених на ремонт паркану або на дрова. Архітектор-лісник вибрав найміцніші частини, склав їх у пазл, а потім годинами натирав воском, залишивши старі плями, тріщини, душу. Вони десятки або й сотні років захищали людей і тварин, почуття і речі, які потім було втрачено або розкрадено. Вони могли розповісти багато чого.

Для обігріву я роздобув дві традиційні тірольські кахельні печі у периферії Мерано, в одного виробника, який збирав-

ся зачиняти фабрику, бо не мав нащадків, щоб передати свою безцінну справу. Побачивши моє щире захоплення, він запропонував мені дві найкращі з тих, що мав. Антикварні, — принаймні так він мені сказав, щоб набити ціну. Потім я найняв робітників, щоб відбудували камін, ледве помітні сліди якого я знайшов і в який навіть умудрився встановити рогачі для грилю — давню згадку з дитинства. Отой запах розігрітого полум'ям дерева й смоли назавжди залишився мені у пам'яті. Потріскування дров у вогні часто служило приємним супроводом численних осінніх та зимових днів, проведених у регіоні Марке, у сільському домі дідуся з бабусею по матері, або у горах, коли під час перших років навчання в університеті я захопився гірськими походами. У кожному будинку, де був камін, я завжди брав на себе відповідальну роль наглядача за вогнем, навіть якщо мене про це не просили.

У нашому високогірному житлі серед пасовищ було лише дві сучасні зручності, хоча й належним чином приховані: сонячні панелі і супутникова антена, дорога і, на щастя, зовсім маленька. Комп'ютери і надалі залишалися моїм основним робочим інструментом, а тому я вирішив, що треба якнайкраще організуватися, щоб уникнути проблем зі зв'язком.

Надворі, перед входом, мала бути висока тераса на палях, щоб вона не потонула у снігу взимку; потім було б корисно зробити навіс з одного боку, щоб зберігати там дрова для палива, і сарай для робочих інструментів та знарядь. Неподалік від будинку я планував установити навіс для двох машин і розкопати ділянку для городу. Вікна спалень мали виходити на захід, щоб можна було насолоджуватися чудовим світлом вечірнього сонця, а світанок нас би, напевне, заставав ще у ліжку.

**

Завдяки сонячній зимі, що принесла нам зовсім небагато снігу, молодий архітектор зумів завершити роботу всього лише за рік. У нас із ним з самого початку виникло повне взаєморозуміння. Ми розділяли захоплення горами, обоє вважали їх незвіданими місцями, які слід досліджувати і де можна сховатися від цілого світу, коли той нас не потребує. Я п'ять чи шість разів їздив поглянути, як ідуть справи з будівництвом, і врешті заспокоївся. Я йому довіряв, моя довіра ґрунтувалася на інстинкті, — можливо, вона була надмірною, враховуючи суму витрат. Але я відчував, що результат буде таким, яким я його так довго собі уявляв.

Щойно я побачив готовий будинок, то відразу зрозумів: це буде надійна фортеця для всієї моєї родини, здатна захистити нас від усього й усіх. Він був саме таким, як К'яра мріяла і задумала, хоча й довелося внести деякі незначні зміни, щоб насамперед задовольнити потреби Мартіна. Але вона б їх, без сумніву, схвалила.

У середині жовтня я отримав посилку з Мілана. Там була вирізьблена дерев'яна скринька, яка ще пахла деревом. А в ній серед стружок — ключі від нової домівки і записка: «Тепер вона твоя. Найтепліші побажання від мене тобі і передай вітання твоїй дружині, коли думатимеш про неї. Щиро дякую за довіру. Було великою честю будувати цю домівку для тебе».

**

Я наклацав купу фотографій будинку, особливо перед заходом сонця, в оточенні модрин, які спершу пожовтіли, а згодом почервоніли перед тим, як втратити голки, а на додачу зробив кілька кадрів позолотілої долини. І все це тільки заради втіхи надіслати їх Ніні, щоб вона виставила їх на робочий стіл комп'ютера. Потім я залишив хатину на

цілу зиму, щоб балки стелі, дошки підлоги, стояки й палі могли вистоятися і підігнатися; цей процес супроводжувався тихенькими потріскуваннями і нічним порипуванням упереміш із пищанням малих нічних птахів-хижаків, які відразу знайшли собі прихисток під стріхою та у невеличких арках димарних карнизів.

2

Звичайно, у будинку була й кімната, призначена винятково для Ніни, хоча я добре знав, особливо спочатку: ми бачитимемо її там рідко. Принаймні протягом певного часу. Гори її ніколи особливо не цікавили, хіба що кілька вихідних узимку, щоб покататися на лижах, та пару виїздів на пікнік улітку; до того ж ось уже два роки, як її напружене життя минало далеко від нас. «По той бік Моря-Окіяну», — казав Мартін, коли хто-небудь у нього питав про неї.

Відразу після цілого ряду напружених численних курсів міланського університету, в результаті яких Ніна отримала диплом остеопата, у неї з'явилися перші пацієнти: вагітні, малюки, підлітки — і уже з болячками. Згодом вона захопилася волонтерством, дослідницькою діяльністю, участю в конгресах, стажуванням. З'явився цілий батальйон колег і друзів, які товклися у нас щовечора. Потім вона прийняла цілу низку рішень, не кліпнувши оком і не питаючи ні в кого поради, насамперед у мене, і — треба визнати, — у неї був природний дар вгадувати правильне. Мене ця її здатність просто вражала; можливо, тому, що у мене самого її зроду не було, вона успадкувала її від матері.

Якось увечері Ніна повернулася додому рано, поводилася на диво спокійно і неспішно. Ніякого тобі мобільного в руці, не втупилася в комп'ютер, не поспішала перевдягтися, щоб знову кудись бігти. Мартін сидів у своїй кімнаті, напевно, дивився «National Geographic Channel». Він захоплювався документальними фільмами про природу, міг дивитися їх годинами, а найулюбленіші проглядав по кілька разів на день. Донька зайшла до мене на кухню, куди зазвичай забігала рідко і ненадовго, коли їжа вже парувала на столі.

— Хочеш, я приготую вечерю? Принаймні хоч раз поїсте щось нове, а то завжди одне й те саме: паста з томатним соусом, рис без приправ, яєчня…

— «Одне й те саме» — це те, що полюбляє Мартін. Тобі відомо, що він — людина звички, в тому числі у їжі, — спробував заперечити я, хоча й не дуже переконливо. Насправді рис та паста, яєчня й сир — це те, що виходило в мене найшвидше і без особливих зусиль. Мартін харчами не перебирав, а для мене самого протягом останніх років їжа перетворилася на простий процес, необхідний для виживання. Яка різниця, що їсти. А тому куховарству я не надавав особливої уваги.

— А знаєш, що? Влаштуймо аперитив! — продовжувала вона. — Оте вино в холодильнику, воно з якої епохи?

— Мабуть, іще з часів етрусків. Я отримав його минулого тижня від виробника з Умбрії. Дівчинко, ти ж не хочеш змагатися зі мною у питанні якості вина?..

— Куди вже мені! Тепер, коли ти випустив пару посібників з енології, ти вважаєш себе експертом! — зареготала вона. Одна її усмішка могла освітити кімнату й зігріти серце у похмуру погоду.

— Ніно, твоя готовність мене трохи насторожує. Я до неї не звик, — відповів я, вдаючи здивування. До певної міри. — Можу висловити кілька здогадок? Тобі потрібні гроші, ти хочеш новий скутер, у тебе був час знайти іншого жениха, ти потрапила у якусь халепу…

Тут вона мене перебила, піднявши догори спітнілий від холодного білого вина келих:

— В яблучко! — промовила вона.

— Проблеми?

— Так, але не в мене, а в тебе. Тобто вони можуть виникнути в тебе, коли ти… — і зробила перший ковток «Шардоне Лунґаротті».

— Коли що?

— Тільки не гарячкуй так, а то і вино закипить. Тут такі справи: вчора мені зателефонував мій колишній професор і сказав, що у найбільшій клініці Бостона — найбільшій на цілому східному узбережжі Сполучених Штатів — звільнилося місце, яке здається створеним саме для мене. А тому він запропонував мені їхати, але вирішувати треба негайно. Тобто відповідь слід дати до завтра.

Отаке, так і сказала. Зробила другий ковток шардоне.

Я помовчав хвилину, розглядаючи келих і поводячи ним перед носом, вдавав, що оцінюю аромат. Але тільки вдавав, намагаючись оговтатись. Але в носі в мене пересохло і в горлі теж.

— Я розумію, що це переверне твоє життя з ніг на голову. З іншого боку — новий досвід, нові можливості…

Стандартні фрази, які й повинен казати батько, який вдає із себе неупереджену людину з широкими поглядами. Я вже знав наперед: я за нею дуже сумуватиму, незважаючи на те, що і раніше бачив її пару разів на день, не більше, та й то випадково зіткнувшись із нею у коридорі, на кухні, у вхідних дверях. Її натиск, енергія, усмішка, саме її перебування поряд. Її схожість із К'ярою.

— Що ж, це справді чудова можливість. Вітаю! — я і надалі намагався вдавати невимушеність. — І не розумію, в чому проблема.

— Ось у цьому, — відповіла вона, поставила келих, щоб вкусити товстий шматок ковбаси, яку нарізала, — поглянь навколо і подумай про себе і про того хлопця, який живе з нами. Двоє не пристосованих до життя під одним дахом. Я погано собі уявляю, як ви будете справлятися. Скажу так, як воно є: мені твоя здатність піклуватися про Мартіна, бути йому належною опорою здається поки ще досить обмеженою. Закінчиться тим, що ви зовсім себе занедбаєте і не житимете, а так — животітимете!

— Гей, матінко Терезо, я вам не сиротинка-безхатченко! От мені цікаво: ти це серйозно чи вирішила раптом покепкувати? Бо якщо серйозно, це значить, що досі ти так і не зрозуміла про нас ані крапельки. Ми — не непридатні до життя, у нас просто характери схожі. Нам добре разом, хоча іноді здається, що ми… що ми відштовхуємо одне одного, як два магніти з однаковими полюсами. Але саме на цьому принципі протилежності працюють суперсучасні потяги з магнітною подушкою, що мчать, не торкаючись землі, по одній-єдиній колії. То чому ми не можемо так існувати? Це правда, часом ми поводимося дещо замкнуто, не завжди знаходимо в собі мужність, щоб зіткнутися з непередбаченим, але якщо говорити взагалі, то добре розуміємо одне одного. Дуже добре. І нам цього досить…

— А ти справді так упевнений, що йому цього досить?

У її голосі вчувалася недовіра.

— Так, мені досить. А що? Щось…

Як завжди, голос Мартіна пролунав невиразно, без емоцій. Ми ще не звикли до його нечутної ходи; навіть від кота було б більше шуму. А тому ми часто помічали його присутність на порозі кімнати занадто пізно, посеред розмови, без попередження, коли він із незворушним виглядом уже підслухав якусь її частину.

— Ходи сюди, братику, — Ніна оговталася першою. Махнула йому рукою і відсунула стілець поряд, запрошуючи сісти. Їй хотілося взяти його на коліна, обійняти за талію, але йому б це не сподобалося.

Мартін насторожено підійшов.

— А що не так? — запитав він, утупившись поглядом у Нінине підборіддя.

— А те, — відгукнулася вона, — що мені запропонували роботу у Бостоні, в Америці…

— Я знаю, де це: на морі, там ще великий порт, але взимку дуже холодно.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ